

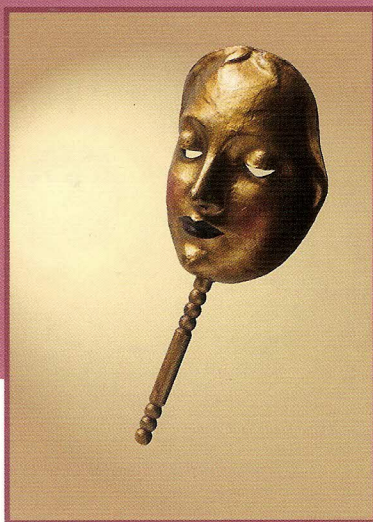

WEGWIJS CULTUUR

REDACTIE

ROGER DILLEMANS - ANNICK SCHRAMME

Davidfonds/Leuven

Cultuur: dat is literatuur, opera, theater, fotografie, dans, beeldende kunst, architectuur, mode, film, ons erfgoed... Cultuur is evengoed popmuziek, dialectgebruik, strips, design, lifestyle, het jeugdhuis om de hoek, amateurkunst, reizen, sociaal-cultureel werk, ons favoriete weekblad of onze dagelijkse soapaflevering.

Om het spoor niet bijster te raken in de brede wereld van de cultuur, is er *Wegwijs Cultuur*. Want wie met cultuur bezig is, zit vaak met vragen. Wat is het sociale statuut van de kunstenaar? Welke rol spelen strategisch cultuurmanagement en cultuurmarketing? Welke rechten heb ik als vrijwilliger? Wat is de impact van de media? En vooral, hoe vind ik de weg in het gigantische culturele aanbod?

Wegwijs Cultuur is uw volledige en betrouwbare culturele gids met duidelijke en overzichtelijke informatie, praktische tips, adressen en verwijzingen naar verschillende diensten. Naast een onmisbare gids voor iedereen die op zoek is naar informatie over alles wat met cultuur en kunst te maken heeft, biedt deze *Wegwijs Cultuur* ook stof tot nadenken over de meest actuele cultuurthema's. Tientallen deskundigen, allemaal specialisten op hun terrein, geven hun visie op kunst en cultuur.

ROGER DILLEMANS is erector van de K.U.Leuven en oud-voorzitter van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid en de Raad voor Cultuur.

ANNICK SCHRAMME doceert hedendaagse cultuur binnen de opleiding Cultuurmanagement en Internationaal Cultuurbeleid aan de Universiteit Antwerpen.

ISBN 90-5826-304-5

Davidsfonds/Leuven

Inhoud

Voorwoord	9	4. Opera en muziektheater	104
Inleiding. Wat betekent 'cultuur'?	11	5. Beknopte geschiedenis van de populaire muziek	109
Onze wereld	17	6. Jazz: voortdurend in beweging	115
1. Natuur, cultuur en kunst	17	7. Studio 100: de Vlaamse Disney? Over de kindermarkt in Vlaanderen	117
2. Wereldgeschiedenis	19	8. Het muzieklandschap	120
3. Wereldbeeld en levensbeschouwing	22	9. Muziek en beleid	131
4. Wereldgodsdiensten	24	Podiumkunsten	132
5. Een beeld van cultuur. Over de cultuur van het beeld. Van maatschappij naar discipline naar medium naar maatschappelijkheid	26	1. Theater: toekomst gegarandeerd	132
6. Onzuiverheid als utopie. Globaal, lokaal: de mondiale realiteit van cultuur in Vlaanderen	32	2. Musical: theatrale dark matter	133
7. Culturele identiteit	33	3. Jeugdtheater: pleidooi voor cultuurplicht	134
8. Vlaamse identiteit	36	4. Dans in Vlaanderen: het keerpunt van de jaren 1990	136
9. Natie en nationalisme	38	5. Culturele infrastructuur	138
10. Over het cultuurleven in Brussel	39	6. Het podiumkunstenlandschap	139
11. Belgitude, Brussel en het Waalse spoor	40	7. Podiumkunstenbeleid: een overzicht	142
12. Culturele samenwerking met Nederland	42	8. Podiumkunsten en beleid	145
13. Onze wereld: Vlaanderen en het buitenlands cultureel beleid	43	Beeldende kunsten	146
14. Europese Unie, Raad van Europa en UNESCO	46	1. Wie is er bang van een schilderij?	146
Kunst en cultuur in de georganiseerde samenleving	50	2. Waar is de beeldhouwkunst naar toe?	148
1. Enkele verschuivingen in het kunstenbeleid	50	3. Kunstgaleries	149
2. Het kunstendecreet	52	4. Fotografie	151
3. Internationaal kunstenbeleid (muziek, letteren en podiumkunsten)	53	5. Strips	153
4. Sociaal statuut van de kunstenaar	55	6. Outsider art, art brut	155
5. Vrijwilligerswerk	56	7. Art Without Bars. Kunst kent geen tralies	158
6. Cultuur en politiek	59	8. Kunst in de publieke ruimte: een collectieve zoektocht	159
7. Over de beleidsnota Cultuur 2004-2009	61	9. Het landschap van de beeldende kunsten	161
Taal en letteren	63	10. Beeldende kunst en beleid	163
1. Taal, cultuur en taalcultuur	63	Architectuur, design en vormgeving	166
2. Algemeen Nederlands, Verkavelingsvlaams, dialecten	65	1. Architectuur of bouwkunst	166
3. Het fenomeen jongerentaal	66	2. Van de alwetende architect naar de sterarchitect in een volgebouwd landschap	168
4. Taalgebruik op radio en televisie	69	3. Eden binnen de perken	170
5. Nederlands in de wereld. De kansen voor het Nederlands in het buitenland	71	4. Stedenbouw	172
6. Wereldliteratuur en nationale literatuur	73	5. Wegwijs of weg kwijt in designland?	175
7. De roman	77	6. Edelsmeedkunst in België na 1945	177
8. Poëzie	79	7. Inleiding tot de glasschilderkunst	178
9. Essay en kritiek	82	8. Maatschappelijke relevantie van design	179
10. Kinder- en jeugdliteratuur. Groeien en bloeien	84	9. Museumarchitectuur	181
11. Het literaire landschap	86	10. Wegwijs in de Vlaamse mode	183
12. Letteren en beleid	95	11. Het architectuurlandschap	185
13. Vlaams Fonds voor de Letteren	95	12. Architectuurbeleid	187
Muziek	98	13. Beleid vormgeving (en mode)	188
1. Krachtlijnen in de klassieke muziek	98	Audiovisuele kunsten	190
2. Hedendaags klassiek	101	1. Geschiedenis van de Vlaamse film	190
3. Experimentele muziek	103	2. De nieuwe Vlaamse speelfilm	192
		3. De nieuwe 'Waalse'-Franstalige Belgische speelfilm	194
		4. De kortfilm in Vlaanderen	196
		5. Oog voor de werkelijkheid. Inleiding tot de documentaire	197
		6. Het audiovisuele landschap	199
		7. Film en beleid	201
		Sociaal-cultureel leven	212
		1. Jongeren en cultuur	212
		2. Jeugdverenigingen	214

3. Steunpunt Jeugd	216	Levenskunst – Alledaagse cultuur
4. Vlaamse jeugdhuizen samen onder één dak	217	1. Over het geluk
5. Vlaamse Jeugdraad	218	2. Tijd, vrije tijd, cultuur
6. Sociaal-cultureel volwassenenwerk	219	3. Levenskunst
7. SoCiuS – Steunpunt voor Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk	221	4. Levensstijl – Lifestyle
8. Kwasimodo	222	5. Op reis? Zin en onzin van het reizen...
9. FOV – Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk	223	6. Toerisme Vlaanderen: tussen vraag en aanbod
10. Sociare – Socio-culturele werkgeversfederatie	224	7. Humor
11. Davidsfonds	225	8. Het gaat goed met de horeca
12. Willemsfonds	228	9. Iedereen gastronom!
13. Vermeylenfonds	229	10. Over mensen en dieren
14. Cultuur- en gemeenschapscentra	231	11. Lichaamscultuur en sport
15. Steunpunt voor het lokale cultuurbeleid	234	12. Over het sportbeleid
16. vvc – Vereniging Vlaamse Cultuurcentra	235	13. Beleidsnota Sport 2004-2009: een samenvatting
17. Openbare bibliotheken	236	Cultuur, onderwijs en wetenschappelijk onderzoek
18. Minderhedenforum – Forum van etnisch-culturele minderheden	238	1. Kunsteducatie
19. Ben je ook amateurkunstenaar?	240	2. Culturele Studies
20. Opleidingen sociaal-agogisch werk	241	3. Muziekeducatieve organisaties
21. Sociaal-cultureel werk en beleid	243	4. Deeltijds Kunstonderwijs
22. Over de beleidsnota Jeugd 2004-2009	246	5. Levenslang en levensbreed leren
23. Collectieve arbeidsovereenkomsten in de socio- culturele sector	248	6. Canon Cultuurcel
Cultureel erfgoed	250	7. Wetenschappelijk onderzoek en cultuur
1. Cultureel erfgoed is niet vrijblijvend	250	8. Steunpunt Re-Creatief Vlaanderen
2. De kunst van het erven: tastbaar en immaterieel erfgoed	253	9. Beleid 'Cultuur en onderwijs'
3. Onroerend cultureel erfgoed: monumenten, landschappen en archeologie	255	Cultuur en economie
4. Musea in beweging	262	1. Commerciële cultuur
5. Volkscultuur	264	2. Zaken voor de kunst – Cultuursponsoring in Vlaanderen
6. Archieven	266	3. De Markt, de Overheid en de Kunst
7. Het culturele-erfgoedlandschap. Convergence en beleidsinstrumenten in de erfgoedsector	271	4. Cultuurmarketing
8. Cultureel erfgoed en beleid	278	5. Cultuurmanagement
Media	281	6. Strategisch cultuurmanagement
1. Dag- en weekbladen: niet van de kaart geveegd	281	Cultuur en communicatie
2. Cultuur en televisie	284	1. Cultuur en communicatie
3. Radio in Vlaanderen	286	2. Cultureel en artistiek potentieel van het internet
4. Cultuur en Klara	288	3. CultuurNet Vlaanderen
5. Het medialandschap	289	
6. Media en beleid: uit de beleidsnota Media 2004- 2009	299	
		Begrippenlijst
		Lijst van afkortingen en letterwoorden
		Trefwoordenregister

Voor de inhoud van de verschillende bijdragen zijn alleen de individuele auteurs verantwoordelijk.

Dillemans, Roger en Schramme, Annick
Wegwijs Cultuur

© 2005, Roger Dillemans, Annick Schramme en
Uitgeverij Davidsfonds NV
Blijde-Inkomststraat 79-81, 3000 Leuven
Omslagfoto en -ontwerp: Roscan
Vormgeving: Geert Verstaen

D/2005/0240/20
ISBN 90-5826-304-5
NUR: 642

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgegeven met de steun van
het Ministerie van de Vlaamse
Gemeenschap, Administratie Cultuur.